

Béla Farago - Tanec smrti

3. 4. – 30. 5. 2014

kaštieľ Oščadnica

kurátorka: Zuzana Sýkorová

Prvá autorská výstava **Bélu Faragó** na Slovensku, v Kysuckej galérii v Oščadnici predstavuje súbor 60-tich kresieb, malieb a gvašov komorných formátov, ktoré začali vznikať v časovom vymedzení okolo roku 2006.

Béla Faragó oslobodzuje tému smrti z jej spoločenského tabu, vláduceho v dnešnej vyspelej civilizácii. Nadväzuje na historickú tradíciu, spoločnú pre európske krajiny s podobnou kultúrou a religiozitou. Rozvíja stredoveké ikonografické témy Tanca smrti a staršieho Tanca mŕtvych, ktoré sa začali kreovať do svojej ustálenej podoby v polovici 14. storočia, počas veľkých morových epidémií, v opakovaných vlnách postihujúcich celú Európu. Tanec smrti názorným a zrozumiteľným spôsobom interpretoval myšlienku, že Smrť si môže prísť pre každého, nečakane, bez ohľadu na vek a spoločenské postavenie, so všeobecným vedomím, že všetko podstatné v živote človeka bude posudzované až vo večnosti. Dlhodobou tradíciou zobrazovania v západoeurópskych, sčasti aj v stredoeurópskych krajinách získali Tance smrti jasnú podobu a pevné kompozičné usporiadanie, vychádzajúc z inšpirácie latinskou skladbou Vado mori alebo francúzskou stredovekou Legendou o troch mŕtvych a troch živých.

Béla Faragó vo svojom vlastnom Tanci smrti hľadá zmysel ľudského konania, poukazuje na niektoré nové aspekty smrti, ktoré vo dvoch svetových vojnách a početných vojnových konfliktoch prinieslo 20. a 21. storočie. V uvedenom kontexte spochybňuje nevyhnutnosť a nepredvídateľnosť smrti, poukazuje na jej zbytočnosť, nezmyselnosť, a zároveň brutalitu a krutosť, ktoré sa dejú obvykle v mene „vyšších cieľov“.

Z pohľadu histórie tradičné kompozície tancujúcich kostlivcov vedú svojský dialóg s masovými scénami smrti a brutálneho vraždenia. Optikou blízkou masovokomunikačným prostriedkom autor zobrazuje pracovné a vyhľadzovacie tábory, pozemné bojové operácie, jadrové výbuchy, bombardovanie miest, nové spôsoby modernej „čistej“ vojny.

Vedľa seba kladie osamotené, napriek expresivite výrazu paradoxne dôverne pôsobiace postavy kostlivcov v tanečných pózach a odosobnené anonymné masové scény zomierania, sprostredkované estetikou reportážnych fotografií a dokumentov. Sám autor charakterizuje svoju tvorbu

slovami: „Moje obrazy a kresby sú určitým štúdiom kritického myslenia, ktoré skúma, prehodnocuje, hľadá a neuspokojí sa s rýchlymi riešeniami, zaužívanými klíšé a povrchnými odpoveďami...“ Zuzana Sýkorová

Zatvorit' okno